

Rok 1969

Rok 1969 začal v našej obci veselou silvestrovskou zábavou a o polnoci družným spoločným prípitkom s práním šťastného a veselého Nového roku.

Zima nebola dlhá a ani nie príliš silná. Už koncom februára sa topil sneh.

Polnohospodárstvo

Jarné práce na Jednotnom roľníckom družstve pokiaľ to počasie dovoľovalo boli prevedené v agrotechnických termínoch. Pracovná morálka bola pomerne dobrá. Do práce na JRD pri nárazových prácach, hlavne pri zbere úrody v dobe žatvy a jesenných prác sa zapájali aj občania, ktorí nepracujú trvale na JRD, ale za prácou odchádzajú do rôznych podnikov.

Na našom JRD pracujú prevážne ženy. Pracujú svedomito a často aj za nepriaznivých podmienok.

Počasie toho roku družstevníkom veľmi neprialo. Zvlášť nepriaznivé, stále daždivé počasie bolo počas žatevných prác. Toto zapríčinilo pokles hektárových výnosov u obilovín oproti roku 1968. Prejavilo sa to aj u slamy, ktorej sa zobralo celkom o 3 131 q menej ako v roku 1968 a pritom bolo o 10 ha viac obilovín zasiatých. JRD bude preto musieť v r. 1970 plánovať nákup krmnej slamy. Vedenie JRD sa snažilo ukončiť žatvu a využiť tých niekoľko priaznivých dní čo najlepšie a preto prvýkrát použilo pri žatve kombajn, ktorý sa osvedčil. Jednotné roľnícke družstvo tým urýchlilo priebeh žatevných prác.

V rastlinnej vyrobe boli dosiahnuté tieto ha výnosy:

	Plán:	Skutočnosť:
Pšenica	18 q	16,52 q
Raž	18 q	21,88 q
Jačmeň	18 q	18,35 q
Ovos	18 q	22,57 q
Ďatelina a lucerka	52 q	58,00 q

Nepriaznivé počasie na jar zapríčinilo, že mak zasiatý na 3 ha nevzišiel. Úroda zemiakov a krmnej repy bola pomerne dobrá a plánované ha výnosy boli prekročené. Zemiaky druh „Čajka“ boli väčšej časti drobné a preto sa nespĺnil plánovaný výkup do štátnych fondov i keď produkcia bola väčšia.

Plánovaná dodávka zemiakov 2 200 q

Skutočná dodávka len 1 400 q

Krmná repa Plán 350 q. Skutočnosť 521 q.

Zemiaky sú dobre zakrečtované a JRD počíta z časti na ich odpredaj v jarných mesiacoch 1970.

Družstvo malo plánované zasieť 10 ha ľanu, tento však nebol zasiatý a táto plocha bola nahradená jarnými miešankami. Neplnenie dodávok zemiakov a ľanu spôsobila aj neplnenie tržieb z rastlinnej výroby, ako aj zníženie diferencných príplatkov a stabilizačnej dotácie.

Živočišna výroba bola i v r. 1969 zameraná na výrobu mlieka a mäsa. JRD malo na konci r. 1969 305 kusov hovädzieho dobytká. Z toho 117 kráv. Napriek naša obec nemá všade priaznivý terén pre prácu strojov, malo JRD v r. 1969 10 kusov ťažných koní.

Mechanizácia

JRD má 7 kolesových a 2 pásové traktory a 3 nákladné autá. Traktory pracujú na poľnohospodárskom úseku. Počas vegetačného pokoja a zimného obdobia sa príležitostne zamestnávajú u podnikov v Žiline. Autá JRD zamestnáva v podnikoch a len v čase špičkových poľnohospodárskych prác na poli.

Investičná výstavba

Okresné výstavbové družstvo OPZ v Žiline prevádza na našom JRD výstavbu 6 – bytovej jednotky. Práce prevádzajú členovia JRD. Práce na výstavbe pokračujú podľa plánu a je predpoklad, že bytovka bude dokončená v plánovanom termíne. JRD založilo v r. 1969 aj pridruženú výrobu – prevádzku „Maliari natierači.“ Z objektívnych príčin ju koncom októbra 1969 zrušilo.

I keď sa družstevníci všemožne snažili nedosiahli na úseku ekonomickom takých hospodárskych výsledkov ako plánovali v celoročnom, výrobnom – finančnom pláne na r. 1969. Predsedom bol i v tomto roku S. Mišár.

Životná úroveň obce

Prvé zápisy, ktoré sú známe o našej obci udávajú, že mala 7 gazdovstiev. Dnes je v obci 300 pekných, prevážne nových murovaných, moderne zariadených 2 až 3 izbových rodinných domov. Mnohé s ustredným kúrením a vodovodom. Drevených doteraz obývaných domov je už len 20. I z tohoto počtu si už niektorí občania stavajú nové murované. Z toho vidno, že životná úroveň obyvateľov obce stúpa z roka na rok. Rádio majú už temer v každej rodine. Je veľmi málo rodín, v ktorých nemajú ešte televízor, práčku, chladničku a iné moderné elektrospotrebiče. Päť rodín v obci má vlastné osobné autá. Obec má asi 1590 obyvateľov. Na MNV bolo uzavretých 24 manželstiev.

Kultúrny a spoločenský život

Bolo tradíciou v našej obci, že ochotnícky krúžok na Vianoce pobavil spoluobčanov divadelnou hrou. Žiaľ toho roku tak nebolo. Osvetová beseda premieta pravidelne 2 x do týždňa filmy pre dospelých a mládež. Mnoho mladých ľudí odchádza za kultúrou do mesta na širokouhlé farebné filmy, ktoré u nás z technických dôvodov nemožno premietat'. Iní idú do divadla a iné spoločenské podujatia, ktorých je v meste väčší výber ako na dedine. I miestne zložky prispievajú do kultúrneho života obce. Poriadajú celovečerné tanečné zábavy. Zdravotné prednášky pre občanov. TJ – Družstevník pobaví milovníkov kopanej futbalovými zápasmi a turnajmi. Po jesennom kole je TJ – Družstevník v Lietave v II. triede pre dospelých na 9 mieste s 12. bodmi. MDV v spolupráci so SVŽ usporiadal pre zlepšenie kultúry obliekania našich žien kurz šitia pre začiatočníčky. Absolvovalo ho 14 žien. SVŽ spoločne s JRD z príležitosti MDŽ usporiadal milú slávnosť s občerstvením. Ženy – družstevníčky sa tam slávnostne zapisovali do knihy Zlatých kľasov. Peniaze na občerstvenie poskytlo JRD, SVŽ a MNV. Veľmi pekný program dodala MŠ a ZDŠ. Najväčší podiel na kultúrnej činnosti má ZDŠ. Dodáva kultúrny program na slávnosti usporiadané z rôznych príležitostí, či už školské alebo celoobecné. Poriadá i športové podujatia a rôzne súťaže.

Lahkoatletický štvorboj

Hádzanársky turnaj

Hokejový turnaj

Futbalový turnaj medzi triedami

Súťaže vo vybíjanej

V Hádzanej sa dostali i do okresnej súťaže. Dobrú úroveň v r. 1968/69 mal aj prednes poezie a prózy čiže HK a PP – prednes v ruskom jazyku.

Knihovník MLK vypožičiava knihy pravidelne každý štvrtok.

Školstvo

To je boľavá stránka našej obce. I keď máme nie tak dávno postavenú školu, táto svojou kapacitou vôbec nevyhovuje. Do tunajšej školy sú priškolené i deti z Podhoria a to ročníky 6. – 9. a z L. Závadky ročníky 4. – 9.

Školský rok 1969/70 bol zahájený so 421 žiakmi, t. j. 15 triedami. Na ročníkoch 1. – 5. bolo 7 tried a na 6. – 9. 8 tried. Výchovno vyučovaciu činnosť zaistovalo 20 učiteľov. Na začiatku školského r. 1969/70 nastala zmena vo vedení školy. Riaditeľ školy V. Stráňai bol preložený do Brodna a za riaditeľa našej školy bol

ustanovený E. Gašpírik, ktorý vykonával funkciu zástupcu riaditeľa školy. Zástupcom bol ustanovený učiteľ tunajšej školy Š. Štaffen. V Lietavskej Závadke jednotriedka s počtom žiakov 18. Materská škola svojou kapacitou tiež nevyhovuje. Má iba jednu triedu s počtom detí 31 vo veku od 3 do 6 rokov, čo veľmi sťažuje prácu. Riaditeľkou je B. Tomaščíková.

Výstavba obce

MNV sa i tento rok staral o zveladenie našej obce. Bola rozšírená cesta do Lietavskej Závadky a bol na ňu položený asfaltový koberec. V obci bola podobne upravená cesta od obchodu po zbrojnicu. Previedla sa generálna oprava a rozšírenie miestneho rozhlasu so zakúpením novej ústredne v hodnote 120 000 Kčs. V rámci skrášľovania obce bola upravená ohrada cintorína v Liet. Závadke. Aby občania mohli pohodlnejšie cestovať bola nám pridelená k autobusu do L. Závadky vlečka. MNV má aj pridruženú výrobu a to 3 nákladné autá, ktorá vykazuje zisk. Do zveladenia našej obce po stránke príjemného večerného posedenia v peknom prostredí chcelo prispieť i predstavenstvo Jednoty zo Žiliny. Využilo priestory bývalého bytu na zriadenie ozaj peknej vinárne čo sa týka vybavenia. No žiaľ, kultúra obce tým nezískala, ale tratí, vinou samotných občanov.

Naša obec má jednu kuriozitu, a to vodu v takzvanom „Morskom oku,“ ktorá má výdatný prameň a nezamrzajúcu vodu i v najtuhších mrazoch s teplotou 10 – 12 °C. Začal sa prevádzať výskum tejto vody Hydrogeologickým ústavom z Bratislavy s perspektívou použiť tento prameň pre mesto Žilinu, ktorá trpí nedostatkom vody. Takže na toku Lietavky spomenutý ústav vybudoval 3 prepady, a to v obci pri K. Benkovi, pri M. Martiniačkovi a pod Drienovicou. Na týchto sa denne o 7 hod. ráno prevádza kontrola hladiny i teploty vody. V zime i ľadových úkazov.

Obchody

V obci sú stále iba dva obchody, lepšie povedané obchod priamo v obci a bufet v Majeri. Sú to obchody s potravinami a drobným spotrebným tovarom. Okrem uvedených obchodov je v obci Pohostinstvo s Vinárňou a Mäsa.

Starostlivosť o občanov

Pre prestárlych a dôchodcov je v našej obci zriadená spoločná vývarovňa. Dôchodci si prevážne obedy nosia domov. Vývarovňa ešte stále nemá hygienicky nezávadnú vodu.

Vzdelanie obyvateľov

Rovnomerne so stúpaním životnej úrovne stúpa i vzdelanie v našej obci. Každým rokom odchádza z tunajšej ZDŠ v priemere 10 žiakov na výberové školy. Občanov s vysokoškolským vzdelaním nemáme ešte ani jednu desiatku. No so stredoškolským vzdelaním ukončeným maturitou je ich už veľa.

Historická časť

V septembri t. r. odkryli na Lietavskom hrade tzv. runový nápis. Je to asi najstaršia písomná pamiatka akú na území Žilinského okresu doposiaľ našli. Usudzuje sa, že pochádza zo strednej železnej doby, približne zo 6. alebo 7. st. n. l. z obdobia pre sťahovaním národov. Podľa situovania nápisu a to priamo na najvyššom brale, na ktorom stojí donjan, („veža nebojsa“) Lietavského hradu, ako aj podľa šikmo skresanej skalenej steny nižšie, možno predpokladať, že na tomto mieste stál – ako sa to aj v povestiach traduje – kedysi pohanský obetný oltár keltského, pravdepodobnejšie germanského kmeňa, ktorí na tomto území ešte pred sťahovaním národov sídlil.

Rok 1969 zaznamenal ďalší krok vpred pre budovanie krajšieho a šťastnejšieho života v tunajšej obci.